

Сьорен Киркегор е роден в Копенхаген през 1813 г, в семейството на дълбоко религиозния Михаел Киркегор. В семейството имало седем деца, пет от които умират рано. Сьорен приема тази поредица от трагедии като фатализъм и е убеден, че няма да преживее Христовата възраст - 33 г. Единственият жив роднина на философа остава по-големият му брат, който става епископ. Башата развива мания за преследване от Божия гняв - най-вече заради факта, че жена му забременява, преди да му стане съпруга. Отношенията между Михаел и сина му изиграват изключителна роля върху Сьорен - двамата беседват дълго по сложни теми, занимават се с развиващи интелекта игри. Философът никога - в нито една своя творба, не споменава името на майка си. Според историците другият важен момент в живота на датчанина е проваленият годеж на Киркегор с Регине Олсен. По неznайни причини тя се омъжва за висш държавен чиновник, после напуска страната заедно със съпруга си - отива на Вирджинските острови. Киркегор умира в болница през 1855 г. Животът на великия датски философ за всеобщо щастие е в неговите книги. В тях той разсъждава по християнски проблеми като същността на вярата и етиката, творбите му често са смес от литература, философия, теология.

В „Дневник на прелъстителя” философът отделя особено внимание на естетическото като начин на живот и отношение към света, като индивидуален избор на земния и устремения към насладата човек. „Самата любов е естетическото”, твърди Киркегор, според когото и любовта, и еротиката имат степени, превръщащи във върховно удоволствие - самото удоволствие. Самата атмосфера, в която ни въвежда Киркегор е мрачна, тъмна, вещаеща зло. Читателят е заинтригуван от действията, които се развиват и от хода, по който ще се развият събитията. В произведението е представен пъклен и коварен план за прелъстяване. План, който няма граници, който не се подчинява на морал, ценности и табута. Този план може да бъде наречен дори „стратегия” – изкусно преднамерена задача.

Йоханес е олицетворение на прелъстителят, на човек без задръжки, готов на всичко, в името на това да осъществи целите си. Готов да потъпче всичко по пътя си, не признава човешките чувства. Той е изкустният прелъстител, който плете измами, крои интриги, измисля, хитрува, но във всичко това той вижда и нещо естетическо. За Йоханес прелъстяването е цяла поема, това е изкуство, което е много по-сладко от любовта. Той използва много свои способности – ум, съблазнителност, остроумие, находчивост и изобретателност. Всичко се състои в една игра: когато той получи това, което иска, прелъстената спира да го интересува, той не я обича вече, тайно я напуска, защото целта е постигната. Йоханес не обича женските сълзи и молби, защото смята, че „естетическото е базкрайно”.

Корделия – 17 годишно момиче, което няма родители, живее с леля си. Тя е строго възпитана, много самотна за възрасттаси, горда. Тя не е познала светските удоволствия, блясъкът и лукса не ѝ се нравят, обича да спори и живее в света на въображението. Тя става жертва на безмилостния план на Прелъстителя, който успява да я измами и оплете в мрежите си. Изпълнена с невинност, става просто цел, която в последствие се постига. Победата е сладка само тогава, когато целта си е заслужавала.

Киркегор казва: „ ... не е никакво изкуство да прелъстиш едно момиче, щастие е обаче да намериш момиче, което си заслужава да бъде прелъстено...” Ако любовта според мен е себеотдаване, сила, чувство, причина за щастие, то в „Дневник на прелъстителя” тя е разгледана изцяло от плътската страна – като едно удоволствие, като една цел и победа. Стойността ѝ се губи напълно. Не е ценност, а зло. В историята на Йоханес любовта е допустима само, докато не прелъсти Корделия, след това място за чувства няма. А какъв живот е това? Любовта е въпрос на победа и загуба.

Всичко е напълно обмислено: планът е готов. Йоханес използва стратегия, която е доста хитра, може дори да се нарече и подла. Коварството му е безгранично, той не познава чувства и свян. Първоначално започва като се сближава с лелята на Корделия – това е един умен и обмислен ход, който целида спечели лелята на своя страна, защото знае, че в един момент ще трябва да я използва. И успява. Много ловко и хитро я примамва и я оплита в мрежите си. Това го постига като ѝ отделя много време и разговаря с нея на всякакви теми. Но планът му включва и пълно безразличие към Корделия, защото това е етап, без който няма да успее да я има. Демонстрирайки привидно безразличие, той бавно, но сигурно започва да я печели на своя страна. В началото започва с духовна манипулация. Не може да се отрече, че той доста добре познава същността и природата на жените и успява да ги манипулира много успешно. Друго, което има първостепенно значение е фактът, че Йоханес се въздържа от кавалерски постъпки и подобно държание. Той демонстрира най-лошото у себе си като вярва в успеха си. Този метод е явно добре изпитан във времето и доказан. Той иска да спечели омразата ѝ защото от любовта до омразата има само една крачка. И успява да се справи много добре с тази цел.

Планът му за съблазняване включва още освен прелъстяване на момичето и използване на всякакви действия. Душата му е изтъкана от коварство и подлост и дори е способен на предателство. Едуард е мъж, влюбен в Корделия. Той я обича по истински начин – толкова наивно и детско, както е способен да обича само истински влюбен мъж. Тук виждаме едно различно измерение на любовта – любов свята и неопетнена, любов, която не е свързана с нищо плътско. Тази любов е истинската – онази, която носи щастие и радост. За Едуард Корделия е мечта, блян, към който се стреми. Изкачва нея и чувствата си към нея преди всичко и всеки път преди да я срещне се вълнува. Но Йохан

използва своята ловкост и коварство и успява да се сприятели с Едуард, да го спечели на своя страна като му дава съвети как да постъпи с Корделия. Но крайната му цел всъщност е друга – само да го използва като вещ, за да може по-лесно да се добере до Корделия. Приятелството им е толкова измамно, просто параван, зад който се крият съвсем други намерения. Но той успява да постигне целта си и предава Едуард по най-подъл начин. Вместо Корделия да се сгоди за Едуард, той успява да постигне целта си.

Важен момент от произведението „Дневник на прелъстителя” играят писмата, които Йоханес пише до Корделия. Тези писма оказват невероятно силен психически натиск върху нея и са добре обмислен ход в плана му. Чрез тях той успява да се представи в една лъжлива светлина, която няма нищо общо с действителността. Това, с което се свързват всички писма е, че започват и завършват по един и същ начин: „Моя Корделия”, „Твой Йоханес”. Тези местоимения имат ясна задача и цел да засилват притежанието.

На прелъстителя не му е необходимо да прелъстява и да преживява насладата, на него му е необходимо и допълнително описание на процеса – литературно. Сневникът придава поетичен смисъл. Да бъдеш влюбен красиво, а да осъзнаваш това е интересно. Естетическото е на почит.

Можем ли да дадем отговор на въпроса: любовта – страдание или наслада? В „Дневник на прелъстителя” Киркегор е представил любовта като унищожаваша стихия, като страст, копнеж и притежание. Тя е тази, която движи света на човека. Всичко плътско и интимно доставя удоволствие, наслада, но разрушава човек като духовност. Тази страна на любовта носи удоволствие на прелъстителя, но и много болка и страдание на прелъстената, защото е била използвана. Любовта е изкуство, тя е само за ценители и естети, но такъв ли е Йоханес от Дневника? За обобщение на когата мога да кажа, че когато човек използва всичко и всички в името на това да постигне целите си, то той е обречен и нравствено деградирал. Човек без морал, чувства и разсъдък е просто едно живо същество, което по нищо не се различава от животните.

В концепцията на Киркегор естетическото – прелъстителят като висш момент на съзнато естетическо съществуване – съчетава, слива в едно красивото с интересното, защото красивото може и да е интересно, а интересното да не е красиво. Дневникът следва перипетите на прелъстяването, допълва го, придава му поетичен смисъл.

“Ожени се и ще съжаляваш; не се жени - пак ще съжаляваш; независимо дали се ожениш или не, все ще съжаляваш”, пише Киркегор. “Смей се над безумията на света и ще съжаляваш; оплаквай ги - пак ще съжаляваш; независимо дали се смееш или плачеш, все ще съжаляваш. Вярвай на жена и ще съжаляваш; не ѝ вярвай - пак ще съжаляваш; независимо дали ѝ вярваш или не, все ще съжаляваш. Обеси се и ще съжаляваш; не се беси - пак ще съжаляваш. Това, господа, е квинтесенцията на цялата философия”, завършва в едно от писанията си датският мислител Сьорен Киркегор.